

Bijlage VMBO-GL en TL
2005

tijdvak 1

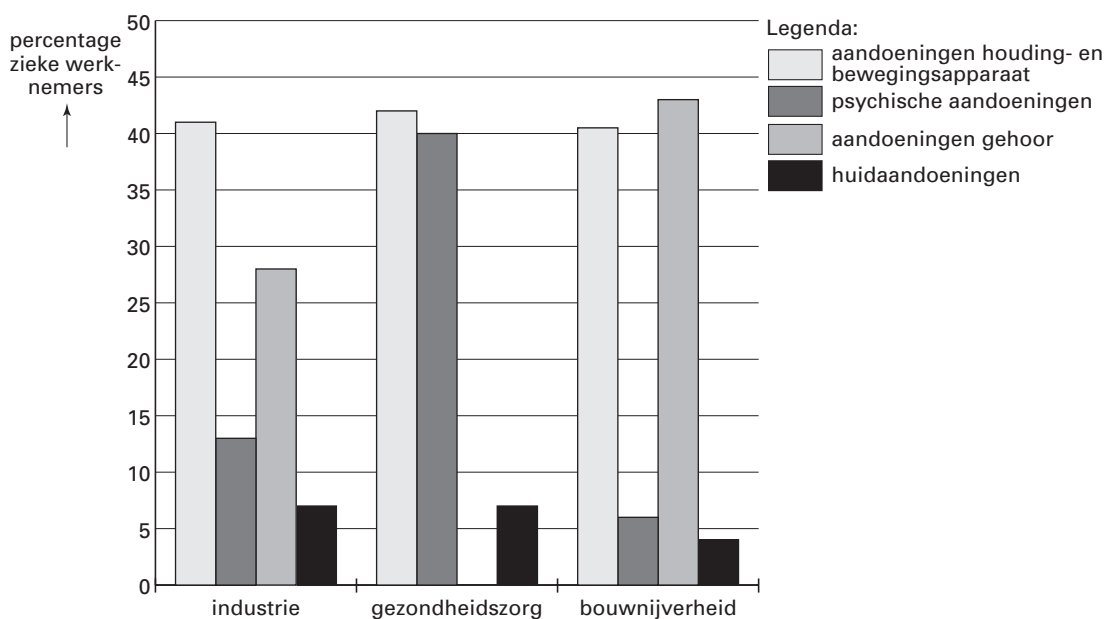
BIOLOGIE CSE GL EN TL

BEROEPSZIEKTEN

INFORMATIE 1 ONDERZOEK NAAR BEROEPSZIEKTEN IN NEDERLAND

Een beroepsziekte is een ziekte of aandoening die hoofdzakelijk het gevolg is van arbeid of arbeidsomstandigheden.

Er is in drie bedrijfstakken een onderzoek gedaan naar vier groepen beroepsziekten. Men heeft onderzocht hoe groot het percentage zieke werknemers is dat te maken heeft met een beroepsziekte uit zo'n groep (zie het diagram).

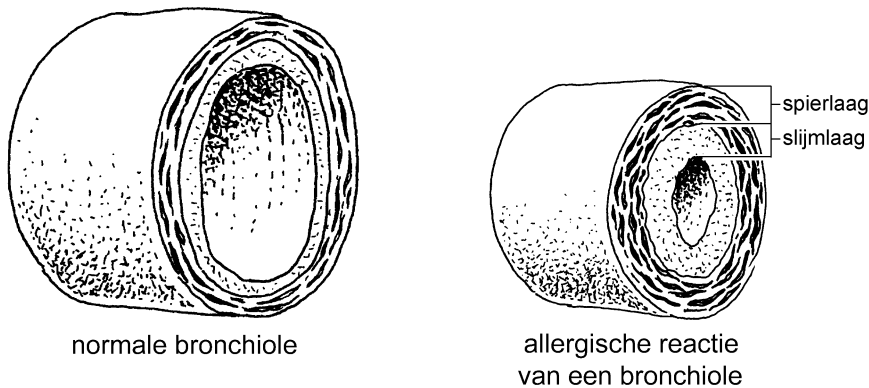

De tabel hieronder geeft een overzicht van het aantal meldingen van beroepsziekten in enkele bedrijfstakken in het jaar 2000.

Bedrijfstak	Aantal meldingen van beroepsziekten
Bouwnijverheid	664
Financiële instellingen	179
Gezondheidszorg	751
Horeca	51
Industrie	1574
Landbouw, jacht en bosbouw	97
Onderwijs	373

INFORMATIE 2 LONGZIEKTEN

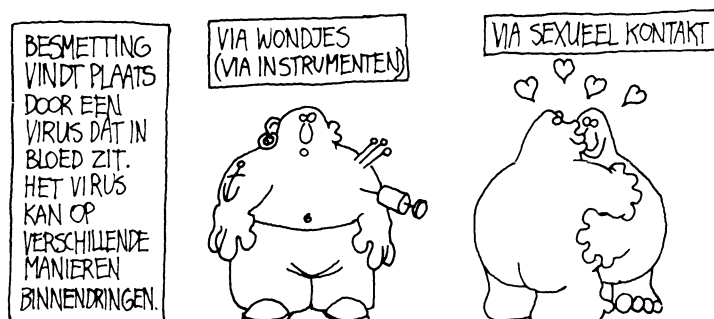
Als mensen op hun werk veel in aanraking komen met stoffen waarvoor ze overgevoelig zijn, kunnen ze een longziekte oplopen. Zulke stoffen veroorzaken dan een allergische reactie van de bronchiolen (zie de afbeelding hieronder). Bronchiolen zijn de kleinste vertakkingen van de luchtwegen in de longen.

De paprikalong is zo'n beroepsziekte en wordt veroorzaakt door stuifmeel van paprikaplanten. Deze aandoening komt veel voor bij werknemers in de paprikateelt. In de voedingsmiddelenindustrie wordt veel met enzymen gewerkt. Zo wordt in bakkerijen een bepaald enzym aan het meel toegevoegd. Dit enzym blijkt na inademing bij sommige werknemers ook een allergische reactie van de ademhalingsorganen op te wekken. Een andere longziekte is tuberculose. Mensen die in de gezondheidszorg werken, lopen het risico besmet te raken met de bacterie die deze ziekte veroorzaakt. Zo'n bacterie kan door hoesten worden overgebracht.

INFORMATIE 3 LEVERZIEKTEN

Hepatitis is een verzamelnaam voor verschillende soorten ontstekingen van de lever. Vooral mensen die door hun werk veel in aanraking komen met bloed, lopen het risico besmet te raken met een virus dat hepatitis B veroorzaakt. Sinds 1981 bestaat er een vaccin tegen hepatitis B, waarmee onder andere werknemers in de gezondheidszorg ingeënt worden. In een brochure van de GGD staat weergegeven hoe besmetting met hepatitis B kan plaatsvinden (zie de afbeelding).

INFORMATIE 4 BESMETTING MET ZIEKTEVERWEKKERS UIT DIEREN

Leptospirosen zijn bacteriën die in het lichaam van verschillende soorten dieren kunnen voorkomen. Soms worden de dieren er ziek van, maar meestal hebben ze er geen last van. Als mensen in contact komen met besmette dieren, kunnen leptospirosen via wondjes het lichaam binnendringen. Ze verspreiden zich met het bloed naar de organen en kunnen ernstige ziekten veroorzaken.

De ziekte van Weil wordt door zo'n bacterie uit ratten veroorzaakt. Mensen die werken aan de riolering of als rattenvanger, lopen het risico ermee besmet te worden.

Koeien kunnen aan mensen bacteriën overdragen die "melkerskoorts" veroorzaken. Werknemers op boerderijen lopen ook de kans om besmet te worden met bacteriën die "modderkoorts" veroorzaken. Deze bacteriën worden onder andere overgebracht door veldmuizen.

Het is niet eenvoudig om aan te tonen welke soort leptospirose zich in het bloed van een besmet persoon bevindt. Om dit vast te stellen wordt bloed in een laboratorium onderzocht.